

نویسنده: جان پی. رویل (John .P Ruehl).

منبع و تاریخ نشر: کونترپانچ «2023-04-15». [84]

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

طالبان و دولت اسلامی به مبارزه برای کنترل آینده افغانستان ادامه میدهند .

The Taliban and the Islamic state continue to fight for control of Afghanistan future

منبع عکس: کارلا مارشال – دامنه عمومی

در 25 آوریل 2023، مقامات آمریکایی تأیید کردند که طالبان رئیس گروه دولت اسلامی (داعش) را که در افغانستان فعالیت می کرد، کشته است. اگرچه هویت او فاش نشده است، اما گمان می رود که رهبر داعش عامل اصلی حمله فرودگاه کابل در سال 2021 بوده که منجر به کشته شدن (170) غیرنظامی افغان و (13) پرسنل نظامی آمریکایی شد .

ترور او نشان دهنده آخرین تشدید خشونت بین طالبان و داعش در افغانستان در سال جاری است. چندین مقام ارشد طالبان در ماه مارس 2023 توسط داعش کشته یا هدف قرار گرفتند، در حالی که چندین رهبر داعش در افغانستان در ماه های ژانویه و فوریه توسط طالبان کشته شدند. طالبان، یک جنبش سیاسی سست پشتون محور فعال در سراسر افغانستان و پاکستان، قبلاً از سال 1996 تا 2001

بر افغانستان حکومت می‌کرد. خروج ایالات متحده و فروپاشی دولت افغانستان در سال 2021 به طالبان اجازه داد تا حکومت خود را بر این کشور دوباره برقرار کنند، اما آنها به لطف داعش که از سال 2014 در این کشور وجود دارد، از به دست آوردن کنترل کامل جلوگیری شده اند.

در ابتدا، بسیاری از اعضای طالبان از توانایی داعش برای تصرف قلمرو و به چالش کشیدن نیروهای آمریکایی و غربی در سوریه و عراق در سال‌های 2013 و 2014 حمایت می‌کردند. شروع به تثبیت خود در خاک افغانستان و جذب افغان‌ها به هدف خود کرد. بر آن زمان، نیروهای طالبان نتوانسته بودند به دستاوردهای ارضی دست یابند و اخیراً دور دیگری از مذاکرات را با دولت ایالات متحده آغاز کرده بودند. طالبان همچنین به طور سنتی نام سلفی اسلام را در شرق افغانستان به نفع اسلام حنفی سرکوب می‌کردند و تمایلات سلفی داعش را برای بسیاری از افغان‌های منطقه جذاب می‌کردند. همچنین اختلاف قابل توجهی در میان رهبری طالبان پاکستان و افغانستان وجود داشت که به داعش اجازه داد تا اعضای آن را شکار کند.

چندین عضو بلندپایه طالبان در سال 2014 به داعش بیعت کردند که از سوی گروه‌های شبه نظامی منطقه‌ای کوچک‌تر نیز حمایت شد. اما توانایی داعش برای جذب اعضای سرخورده رقیب خود، القاعده، به صفوف خود اهمیت زیادی داشت. اختلاف نظر بر سر سیاست‌ها، تاکتیک‌ها و رهبری باعث شد القاعده در سال 2014 داعش را رد کند و از آن زمان برای تسلط بر جنبش جهادی جهانی با یکدیگر رقابت کرده اند. رابطه نزدیک طالبان با القاعده فقط باعث شد داعش در به چالش کشیدن آنها در افغانستان مصمم‌تر شود.

در ژانویه 2015، داعش چشم انداز خود را برای ایجاد استان «خراسان» اعلام کرد که بخش عمده‌ای از آسیای مرکزی و شبه قاره هند را در بر می‌گیرد و بخشی از تلاش داعش برای ایجاد یک خلافت جهانی است. این گروه در حالی که طالبان را به "ناسیونالیست کثیف" و نادیده گرفتن اسلام به نفع پایگاه قومی و ملی خود متهم می‌کند، با سرعت بیشتری در سراسر افغانستان گسترش یافت.

با تشدید درگیری‌ها بین طالبان و دولت اسلامی در خراسان (IS-K) در سال 2015، ملا اختر رهبر وقت طالبان محمد منصور در نامه‌ای به ابوبکر البغدادی از وی خواست تا از استخدام در افغانستان دست بردارد و تاکید کرد که جنگ علیه ایالات متحده باید توسط طالبان رهبری شود. اما نتوانست رهبری داعش را منصرف کند، زیرا تصمیم اولیه ارتش افغانستان برای اجتناب از مبارزه با داعش برای تمرکز بر طالبان تا حدی به آنها کمک شد.

با ظهور داعش به عنوان یک تهدید جدی برای ثبات افغانستان، هم نیروهای بین‌المللی افغان و هم به رهبری ایالات متحده به طور فزاینده‌ای بر روی این گروه در این کشور تمرکز کردند. هدف قرار دادن اقلیت‌های مذهبی توسط داعش نیز باعث درگیری بیشتر با بخش‌هایی از مردم افغانستان شد. با وجود گسترش اولیه، داعش از سال 2015 تا 2018 قلمرو و جنگجویان قابل توجهی را از دست داد، در حالی که از سال 2019 تا 2020 بسیاری از جنگجویان و رهبران آن تسلیم مقامات شدند.

در مقایسه، طالبان به طور پیوسته نفوذ خود را در افغانستان افزایش داده بود و دولت‌های افغانستان و ایالات متحده را متقاعد کرد که برای پایان دادن به جنگ به گفتگوها متعهد شوند. توافقنامه دوحه در سال 2020 جدول زمانی خروج سربازان خارجی را تعیین کرد، هزاران سرباز

افغان و طالبان در مبادله زندانیان آزاد شدند و طالبان متعهد شدند که از فعالیت گروه های تروریستی در افغانستان جلوگیری کنند. داعش این توافق را محکوم کرد و طالبان را به انحراف از جهاد برای جلب رضایت "اربابان آمریکایی" متهم کرد.

اما اظهارات **اشرف غنی** رئیس جمهور وقت افغانستان در مورد نابودی داعش در افغانستان کوتاه مدت بود، به خصوص که افغانستان در خلاء قدرت ناشی از خروج ایالات متحده غرق شده بود. شمار داعش نیز توسط هزاران زندانی که از زندان های افغانستان فرار کرده یا از زندان آزاد شده بودند، تقویت شد.

در حالی که تعداد اعضای داعش تا سال 2023 در افغانستان 4000 نفر در مقایسه با تقریباً 80000 سرباز طالبان کم رنگ است، مبارزات چریکی آن، مشابه آنچه که طالبان به طور مؤثر علیه نیروهای آمریکایی استفاده می کند، آن را به یک حریف سرسخت در بخش هایی از کشور تبدیل کرده است. تا پایان سال 2021، این گروه بیش از هر کشور دیگری در افغانستان کشته یا زخمی کرده بود و درگیری بین طالبان و داعش یک اتفاق عادی است.

علاوه بر جذب اعضای بیشتر در صفوف داعش، طالبان بیم آن دارند که داعش با بی ثبات نگه داشتن افغانستان، مشروعیت اندکی را که به عنوان یک نیروی حاکم دارد، از بین ببرد. رهبری طالبان همچنان گرفتار تفرقه است و هیچ گونه شناسایی بین المللی ندارد. طالبان همچنین در حال حاضر عمدتاً به تنهایی و بدون تسلیحات پیشرفته و پشتیبانی هوایی که نیروهای دولتی قبلی از آن برخوردار بودند با داعش می جنگند. افغانستان پس از شکست در سوریه و عراق، یکی از معدود مکان های را برای داعش فراهم می کند که می تواند در آن گسترش یابد و باعث دو برابر شدن تعداد این گروه در کشور شود.

برای تقویت موقعیت خود، رهبری طالبان به دنبال تعامل با دولت های دیگر بوده است. عربستان سعودی و قطر محتاطان به با طالبان همکاری می کنند، در حالی که پاکستان که سابقه پیچیده همکاری با طالبان را دارد، همچنان به گفتگو با آنها ادامه می دهد. طالبان همچنین هند، چین و روسیه را که به دنبال ایجاد ثبات در کشور و بهره برداری بالقوه از ثروت معدنی افغانستان به ارزش 1 تا 3 تریلیون دلار تخمین زده می شود، درگیر کرده است.

برای رسیدن به نتیجه بر طالبان فشار وارد می شود. شهروندان چینی و روسی و زیرساخت ها در افغانستان هدف حملات داعش قرار گرفته اند که انتقاداتی را به دنبال داشته است. و اگرچه طالبان گفته است که اجازه نخواهد داد از قلمرو آن برای حمله به همسایگانش استفاده شود، داعش قبلاً این آزمایش را در ازبکستان و تاجیکستان آزمایش کرده است.

همکاری مستمر طالبان با القاعده (که نمونه آن ترور ایمن الظواهری رهبر القاعده در حمله هواپیمای بدون سرنشین ایالات متحده در کابل در سال 2022 است) همچنان به منصرف کردن همکاری غرب، همراه با سرکوب آزادی زنان در افغانستان توسط طالبان ادامه می دهد. معکوس کردن سیاست های رادیکال تر آنها می تواند به نوبه خود باعث گرایش بیشتر به داعش شود.

پس از دو دهه جنگیدن با طالبان، نزدیک شدن با طالبان برای مخاطبان غربی کار دشواری خواهد بود. اما **مارک میلی**، رئیس ستاد مشترک ارتش که قبلاً با طالبان برای تخلیه شهروندان در ماه اوت کار کرده بود، امکان هماهنگی با طالبان برای شکست داعش در سال 2021 را اعلام کرد. **نیک کارتر**، همتای انگلیسی او نیز احساسات مشابهی را ابراز کرد. مقامات ایالات متحده همچنین گفته اند که از مخالفان خشونت آمیز سازمان یافته با طالبان حمایت نمی کنند.

با انحلال دولت افغانستان (بسیاری از اعضا به طالبان یا داعش پیوسته اند) و ضعف های مرتبط با جبهه مقاومت ملی، مخالفت چندانی وجود ندارد که نیروهای غربی بتوانند از آن حمایت کنند یا این حال، رویکرد ایالات متحده برای نادیده گرفتن طالبان برای مقابله با داعش و القاعده در افغانستان عواقب خاص خود را دارد - حمله هواپیمای بدون سرنشین که برای مغز متفکر حمله فرودگاه کابل در سال 2021 در نظر گرفته شده بود، در عوض منجر به کشته شدن 10 غیرنظامی افغان شد از جمله هفت فرزند .

با این وجود، ترور فرد مسئول توسط طالبان در آوریل 2023 ممکن است هماهنگی نرم و دیپلماتی غیررسمی با سایر کشورها از جمله ایالات متحده را تشویق کند، اما از آنجایی که طالبان همچنان به همکاری با گروه های افراطی مانند القاعده وابسته است، انزوای رسمی بین المللی آن در درازمدت می شود . .

ایجاد پناهگاه برای گروه هایی مانند القاعده و ترویج تفسیر دقیق شریعت نیز یک شمشیر دولبه است. این شرایط به داعش کمک کرد تا خود را در افغانستان تثبیت کند و فقر و فقدان خدمات اولیه در بسیاری از نقاط کشور به کمک آن بیشتر شد. داعش به تلاش خود برای تضعیف نظامی طالبان، بهره برداری از تقسیمات آن و از بین بردن ادعای خود مبنی بر بازگرداندن صلح و ثبات به افغانستان ادامه خواهد داد .

بی ثباتی افغانستان از دهه 1970 تاکنون ادامه دارد و این کشور همچنان کانون نگرانی های منطقه ای، رقابت قدرت های بزرگ و درگیری های ایدئولوژیک است. در حالی که اکثر دولت های خارجی داعش را تهدیدی بزرگ تر می دانند، این ممکن است برای طالبان کافی نباشد تا به انزوای آسیب پذیر خود پایان دهند و به افغانستان در رسیدن به صلح و ثبات کمک کنند.

چند سطری در مورد نویسنده این مقاله :

John P. Ruehl یک روزنامه نگار استرالیایی-آمریکایی است که درواشنگتن دی سی زندگی می کند. او یکی از سردبیران سیاست استراتژیک و همکار چندین نشریه دیگر در امور خارجی است. کتاب او با عنوان ابرقدرت بودجه: چگونه روسیه غرب را با اقتصاد کوچکتر از تگزاس به چالش می کشد، در دسامبر 2022 منتشر شد.

----- **با تقدیم احترامات** «2023-05-15»